

Расонаи нахзатӣ натичаиÂ тахкоти Бардия Раҳмонӣ, мушовири байналмиллалӣ дар бахши амниятиро дар мавриди гӯё даст доштани макомоти Тоҷикистон дар тичорати маводи муҳаддир, ки дар нашрияиÂ The DiplomatÂ мунташир гардидааст,Â [нашр кард](#) (албатта, барои тавсее додани иттиҳомоти худ алайхи Ҳукумати Тоҷимқистон ва раҳбарияти давлатӣ). Мавод, яктарафа таълиф гардидааст.

Дар ҳошияни матлаб чанд андешаи худро хидмати ҳонандагон манзур месозам:

1.МасъалаиÂ гардиши гайриконунии маводи муҳаддир яке аз ҳатарҳои асосӣ на танҳо дар минтақа, балки дар ҷаҳон маҳсуб меёбад. Дар ин самт миёни давлатҳо ва созмонҳои марбута ҳамкориҳои зиёде дар шакли қарордодҳои байнидавлатӣ ва байналхалқӣ вучуд доранд. Бо вучуди ин, мушкилот дар самти гардиши гайриконунии маводи муҳаддир ҳамарӯза меафзояд, ҷаро ки доираҳои маҳсуси ҳориҷииÂ ҷиноятӣ аз ин навъи тичорат фоидаҳои ҳангӯфт ба даст меоваранд.Â Вокеан, Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Исломии АфғонистонÂ робитаҳои дӯстона дошта, ҳар ду давлат зидди терроризм ва гардиши гайриконунии маводи муҳаддир мубориза мебаранд. МушкилӣÂ инчост, ки доираҳои ҷиноятӣ аз ҳар ду тараф солҳост, ки раванди транзити маводи муҳаддирро назорат мекунанд ва давлат бо роҳандозӣ намудани тадбирҳои зарурӣ пеши роҳи гардиши гайриконунии маводи муҳаддирро мегирад. Пӯшиш додани баъзе макомдорони кудратӣ тичорати маводи муҳаддирро дар минтақаҳо сухани наву тоза нест ва Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон борҳо дар ин ҳусус сұхбат кардаанд ва дар мулокоти ахирин дар Бадаҳшон сурат гирифтаи Сарвари давлат ин масъала бори дигар хотирнишон гардид.

2.Ҳукумати Тоҷикистон ва макомоти зиддаҳл дар пайи коҳиш додан ва ҳихоятан, аз байн бурдани гардиши гайриконунии маводи муҳаддир дар минтақаҳои марзӣ тадбирҳои зиёди амниятӣ ва ихтисосӣ андешиданд. То имрӯз гурӯҳҳои зиёди ҷиноятӣ, ки ба транзити маводи муҳаддир машгӯл будаанд, аз ҷониби макомоти кудратӣ дастгир гардидаанд. Маҳсусан, ҳодисаҳои ҳариду фурӯш ва интиқоли маводи муҳаддир дар манотики марзӣ бо Афғонистон дар солҳои ахир зиёд ба қайд гирифта шудааст ва ин

холат гувоҳи он аст, ки масъала чиддияти вежа касб намудааст. Масъалаи мазкур макомоти марбути давлатъи ИДМ ва созмонҳои бонуфузи минтакавиу ҷаҳониро нигарон кардааст ва дар ин замина ҷорӯрои судманд андешаидо шуда истодааст. Ин аст, ки таҳқикоти Бардия Раҳмонӣ, мушовири байналмиллалӣ дар баҳши амният яктарава мебошад.

3. Албатта, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мамолики кумакрасон, минчумла ИМА дар самти мубориза бо гардиши гайриконунии маводи мухаддирӣ арзи эҳтиром меқунад, вале он қи ки таҳқикотчи амниятӣ ироа доштааст, кобили қабул нест. Ҳеч гоҳ Ҳукумат бо тоҷирону ҷинояткорон, ки дар гардиши гайриконунии маводи мухаддир даст доранд, ҳамдасту ҳамшарик нест ва бидуни далелҳои мушаҳҳас ироа доштани ҷунин навъи таҳқикот ба манфиати кор буда наметавонад. Дигар ин қи таҷхизоти замонавие, ки аз сӯйи давлатҳои гарбӣ ҷиҳати таквият баҳшидани муборизаи зидди Ҳариду фурӯши маводи мухаддир эҳдо гардидаанд, вазъи муборизаро бехтар кардааст ва инро мо дар натиҷагириҳои солҳои ахир мушоҳида меқунем. Дар баробари ин, мубориза алайхи нағарони нолоик дар макомоти кудратӣ Ҳидома дорад ва дар ҷанд соли ахир ҷандин корманди масъули макомоти кудратӣ барои дар сатҳи зарурӣ анҷом надодани вазифаҳои хидматӣ ва ҳамшарикӣ дар ҷинояткорӣ мӯҷозот шуданд. Ин холатро дар бисёр қишварҳои пешрафта ва мутамаддини ҷаҳонӣ ҳам метавон мушоҳида кард, аз ин рӯ, масъаларо яктарава баҳо додан хуб нест.

4. Иртиботи давлат бо тоҷирони маводи мухаддир, ки ҷинояткорони трансмиллӣ маҳсуб меёбанд, дар ҳар шаклē қобили таҳаммул нест, зоро қи ду-се нафар макомдори беномуси давлатӣ, ки бо ин ва ё он васила тиҷорати маводи мухаддирро дар минтақа тавсса мебаҳшад, ҳоло маънни ҳамдастии Ҳукуматро дар ин самт сабит намесозад. Гузашта аз ин, пушти тиҷорати маводи мухаддир доираҳои манфиатҳоҳи ҳориҷӣ, ки ҳамшарики мафияи ҷаҳонианд, қарор доранд. Аз ҷониби дигар, пуштибонӣ аз гардиши гайриконунии маводи мухаддир барои давлат ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон чӣ медиҳад ба ҷуз бадномӣ дар сатҳи байналмиллалӣ ва ин нуктаи муҳимро раҳбарияти олии давлат хуб дарк карда, солҳост бо ин вабои аср муборизаи муташаккиона мебаранд. Дар мулокот бо намояндагони ҷомеаи қишвар, ки 12 майи соли ҷорӣ доир гардид, Сарвари давлат ин масъаларо ба унвони масъалаи глобалий арзёбӣ намуданд ва аз ҷомеаи шаҳрвандӣ ва макомоти марбути даъват ба амал оварданд, ки дар роҳи муборизаи зидди гардиши маводи мухаддир ва эмин доштани насли наврасу ҷавон аз он ғомҳои устувор бардоранд. Бонги ҳатар задани Президент ҷиддӣ будани муборизаро дар ин самт нишон медиҳад. Ин аст, ки дар ҷабҳаи муборизаи зидди маводи мухаддир раҳбарияти олии давлату Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахси Президент ҷаҳду талош меварзанд.

Фаридун Ориёй.